

PAULIINA RAUTIO
Editor-in-Chief
 pauliina.rautio@oulu.fi

Meitä on kaksi tutkijaa ja kaksikymmentä viidesluokkalaista lasta. Olemme koulussa äidinkielen tunnilla. Opettaja on toivottanut meidät tervetulleiksi ja antanut yhden oppitunnin käyttöömme. Tarkoituksenamme on selvittää erilaisten tehtävien ja juttelujen kautta minkälaisia toisia eläimiä lasten elämässä on läsnä. Ja jutella eläimistä ylipäätään. Opettaja on kertonut meille, että luokassa on muutama kuriton ja levoton oppilas, mutta pääasiassa kaikki lapset tottelevat mitä sanotaan, että meidän tutkimuksemme pitäisi onnistua kyllä hyvin.

Me emme ole suunnitelleet mitään mikä vaatisi tottelemista tai kuuliaisuutta. Ehkä päinvastoin.

Olemme tuoneet läjän tabletteja, lattialle aseteltavia valtavia piirustuspapereita, pienempiä piirustuspapereita, eläintietokirjoja ja muovisia eläimiä. Jaamme oppilaat ryhmiin piirtämään ja etsimään sellaisten eläinten kuvia, jotka heitä kiinnostavat ja joista he haluaisivat kertoa meille.

Kissat, koirat, hamsterit, marsut. Kissat, koirat, hamsterit, marsut. Piirret-

tynä juuri oikein. Tunnistettuna juuri oikein. Leijonat, kirahvit, seeprat. Kissat, koirat, hamsterit, marsut. Ja sitten Kebab. ”Niin siis mikä tää on?” kysyn lapsilta, jotka ovat kerääntyneet lattialle ison paperin ääreen. Olen pyytänyt heitä piirtämään paperin keskelle oman kotitalonsa ja sitten lisäämään ympärille karttamaisesti eri eläimiä, jotka kuuluvat heidän päivittäiseen arkeensa jollakin tavalla. Talon viereen on piirretty ruskea läntti.

”Se on kebab”

”Öö, siis kebab?”

”Joo kebab!”

Koko lapsijoukko nauraa isoon ääneen. Yritän kysyä, tarkoittivatko he kebabin piirtämisellä sitä, että jotkut arkeen kuuluvat eläimet ovat syötäviä eläimiä. ”Ei kun se on vaan kebab.” Seuraa lisää hörönauraa. Paperille ilmaantuu kaksi muutakin kebabia. Vieressä samaa tehtävää tekevän porukan paperille ilmaantuu myös kebab.

Huomasinko juuri, keskellä kaikkia oikein piirrettyjä eläimiä, pilkahduksen siitä, että lapset tunnistavat syömänsä ruoan eläimeksi? Vai oliko kebab joku

juttu, johon en päässyt sisälle? Miksi papereilla ja tableteilla ja lasten jutuissa on vain ihania eläimiä, vaikka kierrämme kysymässä kaikkea muuta? Yritämme saada lapsia miettimään, millä kaikella tavalla eläimiä voi olla arjessa läsnä, mutta vastassa on aina vain kissa, koira, hamsteri ja marsu. Opettaja seisoo luokan takaosassa ja hymyilee. Hänen luokkansa on hyvin käyttäytyvä, lapset sopivan vilkkaita ja uteliaita ja osallistuvia. Mutta pysyvät asiassa. Opettaja on tyytyväinen.

Sitten tulee taas särö. Lapsiryhmä, joka on selannut tableteilla kuvahauulla eläimiä, on liimautunut yhden kuvan ääreen. Kuvassa on kani, jolla on punainen

silmä. Lapset arvuuttelevat ja hakevat sanaa, josta eivät ole varmoja.

”Ei kai nuo ole...”

”On ne, voi ei.”

”Nuo on niitä eläimiä, joita, niitä...”

”Joo, niitä niin – koe-eläimiä.”

Sana löytyy.

”Kauheaa, ihan hirveää.”

Kysyn mitä ajatuksia koe-eläinistä tulee mieleen. Lapset sanovat, etteivät tiedä; että se on vaikea asia. Koulussa on sanoja, joita toistetaan ja kerrataan: karhu, kettu, leijona, kissa, koira, hamsteri, marsu. Tärkeitä sanoja, joita kysytään kokeessa. Niihin ei kuulu sana koe-eläin.

The species diversity present in schools, as reflected in the previous story, includes proper species to be learnt in proper ways: how the animal looks, what it sounds like, where it lives and what it eats. A school-species can be known in the correct way. But when this pure, specimen-like, vacuum-packed school-animal becomes contaminated by human presence, by real life, and turns into kebab, a laboratory animal, game, a lap-dog, or a fashionable ornament, it is suddenly “complicated”. And discussions emerge on whether these animals belong to schools or not. A bunny rabbit does,

clearly, but a laboratory rabbit does not.

“Let’s move on, class! Turn the next page. No time to explain. It’s complicated.”

As an educational scientist and an Editor-in-Chief of a human-animal studies journal, I read each new submission waiting for a sharp, analytical and critical manuscript on the role of more-than-human animals in education, on the position of other animals in practices of growing up as a human being, or on pedagogies of complexity and complication – beyond naïve framings of children as authentic, biophilic animal lovers.

I am still waiting. But in good company of scholars from other disciplines and approaches who are already embracing these complexities in their fields.

The species diversity of the 10th volume of *Trace* includes cows, dogs, bugs, pigeons, horses, a parrot, sharks as well as flying cats and dogs. The lives of these animals are discussed in contexts of exploitation like the European dairy industry, by Maria Ruiz Carreras, or commercial dog breeding facilities or puppy farms, by John Walliss. They are connected to practices of care at rescue and rehabilitation contexts, by Alex Franklin and Nora Schuurman, and in the transportation of animals by air, by Lucia Gräschke. Matthew Adams, Sofia Bister, and Reeta

Kangas bring forth literary lives of dogs, bugs and a parrot, respectively, in their animal-centric readings of original literature. Pigeons are observed to flourish in places abandoned by humans, by Marjo Juola, and the respectful co-existence of sharks and humans is advocated in an essay by Jennifer Schauer, Erin Walsh and Cosette Patterson. The volume is concluded with Richard Twine's Memorial Lecture of Val Plumwood.

The 10th anniversary of *Trace* in 2025 will see two published issues. On top of the ordinary spring issue there will be a special issue celebrating the (Un)common Worlds III Conference held at Oulu, Finland, in October 2023.